QUÆSTIO MEDICA,

QUODLIBETARIIS DISPUTATIONIBUS MANE DISCUTIENDA IN SCHOLIS MEDICORUM,

Die Jovis vigesimâ-tertiâ Decembris 1706.

M. JOANNE BAPTISTA ENGUEHARD, DOCTORE MEDICO, PRÆSIDE.

An Medicina sit adjectio deficientium, detractio redundantium?

I.

MEDICINA spirans est imitatio naturæ: in hanc acriter defixa sensûs admovet rationis que facem, quâ propiùs intuetur archetypum ac effingit; ab eo decedere vel minimùm medicinæ nefas, & instar picturæ moli, coloribus, lineamentis, characteribus unis immorari. Intimam exquirit corporis substantiam, compagem, temperamentum, texturam investigat partium, discrimina, cohæsionem, situm, communionem, canales, queis sulcantur, usus & officia, quibus defunguntur. Accuratè notat infinitam ductuum ex truncis disparibus in surculos innumerabiles fruticantium seriem obviis passim diverticulis huc illuc oberrantem; tam concinnos quoque tot organorum utilitatis, sic ordinis gradibus discretorum apparatus: ex iis omnibus invicem implexis, aut inter se communicantibus miræ liquorum utilium deductiones intrò, miræ superfluorum vacuationes foràs consequuntur. Solidis partibus sic affabrè textum, liquidis jugiter irrigatum, & hàc illàc perfluens intrà modum stare ac vigere corpus (monstrante sensu) didicit divinus senex; artem ideo naturæ studiosam ac æmulam adjectione deficientium, redundantium detractione contineri jure pronuntiavit.

II.

UT sensus primam sufficit naturæ imaginem menti, sic continuâ observatione mens vivam exprimit ejus tabellam ac in se recondit. In hanc intenta novit veros naturæ motus, inclinationes, auctus, decrementa, mutationes ratione temperamenti, sexûs, victûs, ætatis, cæli solive, anni tempestatum, varii vitæ desidis, aut actuosæ generis, & istius modi adjunctorum queis afficitur in dies, & fugiendis petenda discernit. Isthæc singula maturo & acri perpendens examine ratio non dedignatur consortium observationis & imperium; illius se legibus astringit lubens, nihil appingit naturæ dissonum, nec ultrà citrà que vagatur nubes, & inania captans. Hæc fuit norma divini senis, qui vagientem in cunis, & voces reddere nesciam adhuc medicinam aluit, eduxit, & certo incedentem pede firmavit. Omnem sub tanto cultore vigorem ferè consequuta, quot verba, tot protulit oracula in hominum salutem, cujus, quàm potis est, servandæ sibi conscia floreret in præsens, ni transuolans vestigia ducis ante se posita lubricis & fallentibus insisteret. Nunc quis medicinæ status? an vultus idem, eadem forma sibi & naturæ per omnia consentiens? hæc sublimes ructatur Matheseos leges, quarum ad numeros & libellam expendit naturam, & eam, dum fertur in ruinam præceps, calculis & librationibus incassùm metitur: illa patrios fastidit cancellos fundi vicini amore capta, patentes in immensum percurrit physicæ campos; nunc Epicuri, Aristotelis, nunc Cartesii, Paracelsi jurans in verba, versicolor hæc & illa plerùmque confundens, operum sterilis, & effœta, morosa semper, & altercationum ferax. Diogenes meridianâ luce vel accensâ face non internosceret nobilem hanc matronam sic ludicram, sic personatam; rideret Democritus, Heraclitus infortunatam, aut ademptam lugeret. Fucum exuet formam resumptura, si naturam operantem solis ac irretortis observationis & comitis individuæ rationis oculis assiduissimè contempletur.

III.

NATURAM hominis immortalem partim, partim & mortalem ex igne & aquâ, facultate dissidentibus, usu consentientibus constitutam Hippocrates affirmavit. Utriusque felici in semine connubio vita primulùm occipit: ignis confusas humoris moleculas evolvit, suis aptat locis, & alias ex aliis pendentes & concatenatas distendit rore novo, paulatim adauget & ad debitam magnitudinem perducit. In ortu, progressu, statu, vis ejus negotiosa sem-

per, sive formet ex humore corpus, sive cudat humorem in corporis officinis, incuneet alibilem cogatque in partium intervallis, supervacuum extrudat ex incerniculis, seu partes ipsas, dum intimè subit è perpendiculo dimotas ad agendum impellat. Alterum alterius poscit opem principium ad vitæ tutelam; utrumvis seorsùm satis non est, alioquin motus deesset, aut alimentum. Ambo sufficiunt tùm aliis omnibus, tùm sibi mutuò: ignis omnia per omnia movet, aqua omnia in omnibus nutrit. Utriusque conjugio debet adesse modus, non æquilibrium, æquilibrio feriarentur: modò superant, & superantur: igne superante minuitur humor ac deficit, superato redundat ac superfluit; sic gratâ ignis superantis, & superati vice adjectio deficientium detractioni redundantium, & adjectioni deficientium detractio redundantium succedit.

IV.

IGNIS & aqua mutuâ virium temperatione coëunt in unum & ἔμφυτον τὸ θέρμον componunt. Calidum innatum sive sit insitum partibus in primâ origine, sive iisdem allabatur à conformatione, numquam feriatur ab opere, & sui proinde facit jacturam. Radiat assiduâ motione particularum, & eundo vires acquirit; pari deteritur earum fluxione, & in momenta dissipatur. Sic quem profert gradum ad vitam, eumdem ad interitum festinat, ni similibus appositis damna resarciret: ruenti consulit fulturæ cibo potuque, ex iis elicit humorem consusaneum, alibilem apponit sibi, rejectaneum seponit. Pabuli scilicet accessione vegetius factum interiorem intendit motum, consociat quidquid adest mole, textu, figurâ, pondere, motu que simile, exigit dissociabile, & velut intestini motûs obicem circulari trudit ad vias vacuationi convenientes, & tanquam redundans forâs excludit. Bijugum incitat hunc motum aër: circumfusus urget pressu ac elatere diverberat calidum innatum: inspiratus ipsum permeat, cum eo circumagitur, & ex stagnaturo diffluens reddit ac liquidum: circuitione vietus & iners expiratur, inspirationis reciprocatione renovandus. Hominis perpende naturam, quâ crescit, viget, senescit, totam comperies necessariis apponendis, inutilibus detrahendis jugiter incumbentem; statim ac illis deficitur, vel his obruitur, omni privatur motu, & vitam cum morte commutat.

V.

QUÆNAN igitur opera medicinæ, quæ cura, quis scopus? Corporis humani nata subsidio conniti debet, ut plenum exonerando levet, inane recreet instaurando, sanum æstimet ex æquo calidi innati motu, & cum eo commetiatur. Functionum in-

tegritas justæ sit utriusque ad seinvicem proportionis mensura. Hanc excedit habitus corpulentior, ad opus pigrior, vasis tumentior, statim ideò vacuatione solvendus: deficit ab eâ macilentior in dies, languidior in penso, vasis flaccidior; propterea pabulatione reficiendus. Huic primæ si pareat legi & velut acui nauticæ se penitùs addicat Medicus, ut rectum, sic obliquum internoscet certò, nec umquam de alterutro temerè pronuntiabit. Pensitatis deinde substantiâ, compage, temperamento corporis universi: textu, differentiis, cohæsione, situ, communione, usibus & officiis singularum partium diligenter examinatis dignoscet quæ sit totius, quæ partis cujusque virtus, destinatio, consensus, & conspiratio: tum quibus servetur aut lædatur causis, si sexûs, victûs, ætatis, cæli solive, anni temporum, varii vitæ desidis aut actuosæ generis, & similium adjunctorum vires exploret, & ad connatam corporis & partium constitutionem sedulus expendat. Sua scilicet est corpori partibusque sanitas, sua ægritudo, non aliundè repetendæ, quàm unde manant, & foventur. Isthæc rerum sensibilium concursio, & frequens vicissitudo calidum innatum continuò diffluens reparat, auget, imminuit, absumit, diversimodè immutat, & efficit apponendo utili, & inutili seponendo par, aut impar.

Ergò Medicina est adjectio deficientium, detractio redundantium.

Domini Doctores disputaturi.

M. Ludovicus Guillot.
M. Joannes-Baptista Fermelhuis.
M. Joannes Despiney Peschard.
M. Philippus Fontaine.
M. Antonius Pepin.
M. Petrus Azevedo., Scholarum Professor.
M. Joannes Cordelle.
M. Petrus Yon.
M. Antonius de Saint-Yon, Medicus Regis ordinarius, Censor.

Proponebat Parisiis FRANCISCUS POUSSE, Cenomanus, Baccalaureus Medicus. A. R. S. H. 1706.

Typis Viduæ Francisci Muguet Regis & Facultatis Medicinæ Typographi.